

การสร้างความร่วมมือด้าน วิทยาศาสตร์ในพื้นที่ขั้วโลกเหนือ

Intersections of Security and Science in the Circumpolar Arctic

พื้นที่ขั้วโลกเหนือ เป็นพื้นที่ที่มีทรัพยากรธรรมชาติ และเป็นโอกาสทางเศรษฐกิจ ในขณะที่พื้นที่ดังกล่าว ถูกแบ่งเขตและครอบครองโดย 8 ประเทศ คือ ประเทศแคนาดา ประเทศสหรัฐอเมริกา ประเทศรัสเซีย ประเทศนอร์เวย์ ประเทศฟินแลนด์ ประเทศไอซ์แลนด์ ประเทศสวีเดน และประเทศเดนมาร์ก ซึ่งทำให้พื้นที่ดังกล่าวเป็นพื้นที่ที่มีความตึงเครียดทางการเมืองระหว่างประเทศ ทั้งนี้ การทูตวิทยาศาสตร์ได้กลายเป็นเครื่องมือหนึ่งในการสร้างความร่วมมือและการประนีประนอมซึ่งจะนำไปสู่ผลประโยชน์ร่วมกัน

คนจำนวนมากมีความเข้าใจที่ไม่ถูกต้องเกี่ยวกับพื้นที่ขั้วโลกเหนือ โดยคนส่วนใหญ่เข้าใจว่าพื้นที่นี้เป็นพื้นที่ที่สงบ แต่ที่จริงแล้วพื้นที่นี้มีบทบาทสำคัญทางการเมืองมาตั้งแต่สมัยสงครามโลกครั้งที่ 1 และยังเป็นแหล่งทรัพยากรธรรมชาติที่สำคัญ เช่น น้ำมันดิบและก๊าซธรรมชาติ ดังนั้น พื้นที่นี้จึงอยู่ท่ามกลางความตึงเครียดทางการเมืองของประเทศมหาอำนาจ เช่น สหรัฐอเมริกา รัสเซีย สหภาพยุโรป และประเทศจีน (ซึ่งแม้จะไม่มีพื้นที่ติดกับขั้วโลกเหนือ แต่อ้างว่าประเทศกำลังได้รับผลกระทบจากปรากฏการณ์โลกร้อนและการเปลี่ยนแปลงของภูมิอากาศในบริเวณขั้วโลกเหนือ) ดังนั้น การสร้างความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับพื้นที่นี้ให้แก่ผู้ที่เกี่ยวข้องจึงมีความสำคัญอย่างมาก

พื้นที่ขั้วโลกเหนือเป็นพื้นที่ที่มีความสำคัญทั้งทางทรัพยากรธรรมชาติและโอกาสทางเศรษฐกิจ ในปี พ.ศ. ๒๕๒๕ ได้มีการบัญญัติกฎหมาย Arctic Research and Policy Act of 1982 ซึ่งเป็นกฎหมายที่สนับสนุนให้เกิดความร่วมมือระหว่างประเทศในการศึกษาวิจัยในพื้นที่ขั้วโลกเหนือ โดยมีสาขาความวิจัย 8 สาขา เช่น

- ความปลอดภัยของชาติ
- ความปลอดภัยทางทะเล
- การเพิ่มขึ้นของระดับน้ำทะเล
- ความเป็นอยู่ของคนท้องถิ่น
- ปัญหาสิ่งแวดล้อมและการกัดเซาะชายฝั่ง
- การใช้พื้นที่ทางทะเลตามกฎหมายระหว่างประเทศ
- ความปลอดภัยทางพลังงาน
- ระบบโครงสร้างพื้นฐาน

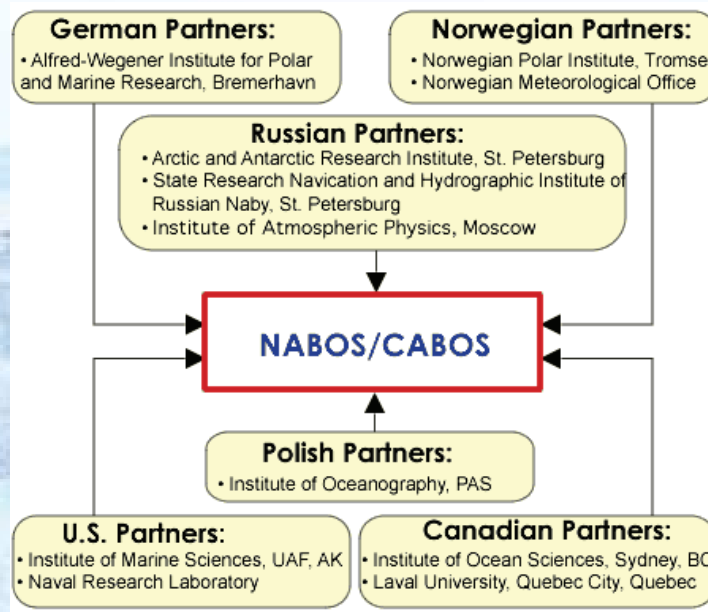
การสร้างความร่วมมือด้าน วิทยาศาสตร์ในพื้นที่ขั้วโลกเหนือ (ต่อ)

Intersections of Security and Science in the Circumpolar Arctic

ประเทศสหรัฐอเมริกา

จากกฎหมายดังกล่าว ทำให้มีหลายหน่วยงานเข้าไปมีบทบาททางการวิจัย ดังนี้

- Interagency Arctic Research Policy Committee (IARPC) เป็นคณะกรรมการที่ดูแลและควบคุม การศึกษาวิจัยวิทยาศาสตร์ในพื้นที่ขั้วโลกเหนือ โดยคณะกรรมการฯ ได้กำหนดให้การศึกษาวิจัยต่างๆ ต้องให้ ความสำคัญกับสุขภาพและคุณภาพชีวิตของผู้อยู่อาศัยในพื้นที่ขั้วโลกเหนือ เช่น การสร้างความปลอดภัยให้กับ พื้นที่ดังกล่าว การสร้างความรู้ลึกเป็นเจ้าของให้แก่ผู้อยู่อาศัยในท้องถิ่นเพื่อให้พวกเขาร่วมมือกันดูแลรักษาพื้นที่ การสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับบทบาทของขั้วโลกเหนือในระบบนิเวศน์ระดับโลก
- โครงการ Nansen and Amundsen Basins Observational System (NABOS) และ Canadian Basin Observational System (CABOS) ดำเนินการโดย International Arctic Research Center, University of Alaska Fairbanks เป็นโครงการความร่วมมือระหว่าง 6 ประเทศ คือ ประเทศเยอรมัน ประเทศนอร์เวย์ ประเทศรัสเซีย ประเทศโปแลนด์ ประเทศสหรัฐอเมริกา และประเทศแคนาดา

- National Science Foundation (NSF) ได้ให้ความสำคัญกับการสร้างความร่วมมือ เพื่อทำการศึกษาวินิจฉัยวิทยาศาสตร์ในพื้นที่ขั้วโลกเหนือ โดยมีหลายๆ โครงการสำคัญ เช่น
 - o โครงการ Lake El'gygytgyn เป็นโครงการการศึกษาวิจัยการตกตะกอนในทะเลสาบ โดยเกิดจากความร่วมมือของประเทศสหรัฐอเมริกา ประเทศเยอรมัน และประเทศออสเตรีย
 - o โครงการ JSEP เป็นโครงการศึกษาวิจัยระดับนักเรียนและนักศึกษา ซึ่งเกิดจากความร่วมมือของประเทศสหรัฐอเมริกา ประเทศกรีนแลนด์ และประเทศเดนมาร์ก
- นอกจากการร่วมมือเพื่อแก้ไขปัญหาด้านทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมแล้ว สิ่งที่ประเทศพันธมิตรควรคำนึงถึง คือ การรักษาผลประโยชน์และสิทธิของคนในท้องถิ่น
- บทบาทของภาครัฐบาลในการสนับสนุนให้เกิดความร่วมมือด้านวิทยาศาสตร์ เช่น การจัดทำบันทึกความร่วมมือ ต่างๆ รวมถึง การวางแผนและจัดสรรงบประมาณการวิจัยให้ต่อเนื่อง